

ЛЁС ЧАЛАВЕКА

На тэлеканале «Беларусь 3» у чацвер 15 лютага пакажуць ваенную драму **Сяргея Бандарчука «Лёс чалавека»**, якая ўбачыла свет 65 гадоў таму.

Фільм, створаны па аднайменным апавяданні Міхаіла Шолахава, паказвае глядачу гісторыю рускага салдата, які прайшоў на вайне шмат страшных выпрабаванняў. Але герой насуперак усяму адстаяў сваё права быць чалавекам і захаваў здольнасць любіць. Гісторыю чалавечай стойкасці і мужнасці на экране ўвасобіў акцёрскі ансамбль у складзе Сяргея Бандарчука, Зінаіды Кірыенка, Паўліка Барыскіна, Паўла Волкава, Юрыя Аверына і іншых.

Рэжысёр кінастужкі загарэўся ідэяй з таго моманту, як прачытаў твор «Лёс чалавека» ў газеце «Праўда», і пасля рас-

павядаў: «Зняць гэты фільм для мяне стала больш чым «творчым планам». Больш чым марай. Гэта стала мэтай майго жыцця». Праўда, ад моманту гэтага ўсведамлення і да рэалізацыі прайсці давялося многае. Сяргей Бандарчук тады ўжо быў запатрабаваным акцёрам, аднак яшчэ не меў рэжысёрскага вопыту. І ў тым, што малады чалавек справіцца, сумняваліся як Шолахаў, так і на кінастудыі «Масфільм». Але артыст не толькі не адмовіўся ад сваёй задумкі, але і выдатна ўжыўся ў вобраз франтавіка Сакалова.

Кінаработа пасля здабыла нямала ўзнагарод, але галоўнае, што і да сёння яна кожнаму з нас нагадвае пра самае галоўнае — як важна не страціць у сабе чалавека.

Алена ДРАПКО.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 191

Задача нашага чытача **Васіля Жуковіча з Мінска** — з адценнем гумару (гл. дыяграму).

Белыя: Kpb3, Фf3, Ch2, па4 (4).

Чорныя: Kpd4, pd6 (2).
Мат за два хады.

Калі чорную пешку пераставіць паслядоўна на e6, d5, d3 і e4, то рашэнні адпаведна будуць ужо іншыя.

Дасылайце адказы на адрас рэдакцыі (вул. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск, «Звязда») або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru.

***

Як і абяцалі ў мінулым выпуску, раскажам пра вынікі

чарговага (па падліках Беларускай федэрацыі шахмат, 68-га) жаночага першынства Беларусі ў вышэйшай лізе. Па ўжо шматгадовай традыцыі склад удзельніц вызначаўся маладосцю, а перамагла ў выніку 16-гадовая школьніца (дарэчы, сёлетняму чэмпіёну Беларусі сярод мужчын Максіму Царуку таксама няшмат гадоў — 18; ён вучыцца ў БНТУ).

Спачатку здавалася, што чэмпіёнка краіны 2023 года Варвара Палякова захавае свой тытул: у першых пяці турах яна атрымала пяць перамог, у шостым згуляла ўнічыю. Але потым Варвара прайграла тры партыі запар і страціла шанцы на медалі. Тым часам у лідары выйшла Ксенія Норман з Гродна, якая ў выніку і заваявала залаты медаль, — 7 балаў з 9 магчымых (у мінулым годзе Ксенія заняла другое месца). «Серабро» ў Юліі Лявонавай з Гомеля (якая летась была шостага), «бронза» — у Маргарыты Бендзік з Магілёва (год назад яна была сёмай) — па 6 балаў. Дарэчы, Юлія перамагла ў трох заключных турах, Маргарыта — у двух. Усе тры прызёры маюць званні кандыдатаў у майстры спорту.

Неаднаразовая чэмпіёнка краіны майстар FIDE Аляксандра Тарасенка набрала таксама 6 балаў, але па дадатковых паказчыках яна чацвёртая. На наступных месцах: 5) майстар FIDE Варвара Палякова — 5,5 бала; 6) кандыдат у майстры Вераніка Абрамкіна — 4,5; 7) майстар FIDE Ксенія Зелянцева — 4; 8) кандыдат у майстры Вікторыя Дорашава — 3; 9) першаразрадніца Марыя Баравікова — 2,5; 10) першаразрадніца Дар'я Чашко — 0,5.

Вераніка Абрамкіна — Ксенія Норман. 1. d4 Kf6 2. Kf3 g6 3. Kbd2 d5 4. b3 Cg7 5. Cb2 0-0 6. e3 b6 7. Cd3 c5 8. c4 cd 9. ed Cb7 10. 0-0 Ke4 11. C:e4 de 12. Ke5 f6 13. Kg4 h5 14. Ke3 f5 15. Kc2 Kc6 16. Kb1 Fd7 17. Cc3 e6 18. Fd2 Lad8 19. Ld1 f4 20. b4 Fe7 21. Fe1 Fg5 22. b5 Ke7 23. Ff1 Kf5 24. a4 h4 25. h3 e3 26. f3 Kg3 27. Fd3 C:f3 28. gf Ke4+ 29. Kpf1 e2+, 0:1.

Варвара Палякова — Юлія Лявонава. 1. e4 c5 2. Kf3 d6 3. d4 cd 4. K:d4 Kf6 5. Kc3 a6 6. h3 e5 7. Kde2 h5 8. g3 b5 9. Cg2 Kbd7 10. 0-0 Ce7 11. a4 b4 12. Kd5 K:d5 13. F:d5 Lb8 14. Ce3 0-0 15. Fd2 Kc5 16. Kc1 Cb7 17. C:c5 dc 18. Fe2 h4 19. Kb3 hg 20. fg Lc8 21. Lad1 Fc7 22. Fc4 Cc6 23. La1 Cd7 24. Kd2 Ce6 25. Fe2 c4 26.

Kf3 a5 27. Kph2 Lfd8 28. Lad1 Cf6 29. h4 L:d1 30. L:d1 Fc6 31. Ch3 C:h3 32. Kp:h3 Fa4 33. g4 Fc6 34. g5 Fe6+ 35. Kpg3 Ce7 36. Ld5 a4 37. c3 bc 38. bc a3 39. Ld2 Lb8 40. La2 Lb3, 0:1.

***

У Бангалоры (Індыя) Аляксея Фёдараў заняў 40-е месца з 210. У Індуры (131 удзельнік) А. Фёдараў заваяваў другі прыз, а Віталь Цецераў фінішаваў на 26-м месцы. У Чэнаі Яўген Падольчанка заняў другое месца.

У Ташкенце 10 гросмайстраў змагаліся між сабою ў складзе «зборнай Узбекістана» і «зборнай астатняга свету». Міхаіл Нікіценка ў выніку падзяліў 2—4 месцы.

У турнірах па бліцы на сайце chess.com Сяргей Жыгалка заняў 24-е месца з 714, 32-е з 506 і 28-е з 496, а Дзяніс Лазавік — 5-е з 720 і 33-е з 496.

***

Задача з мінулага выпуску рашаецца: 1. Kpg5! Kpb5 2. Cd5, 1...Kd4 2. Fb3 (не вядзе да мэты 1. Fb3+? Kpd4 2. Kpg5, але 1...Kpb5!; 1. Fe3? Kpb5 2. Fc5+, але 1...Kp:b4!; 1. Kp~? Kpb5 2. Cd5, але 1...Kpd4!). Правільна адказалі Васіль Жуковіч, Ігар Ананіч, Віктар Жук, Васіль Барысевіч, Сяргей Цяльпук.

Вадзім ЖЫЛКО.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

САПРАЎДНАЕ ЖЫЦЦЁ ПІРАТА СТАГОДДЗЯ

Сядзі і глядзі

У сераду, 14 лютага, спаўняецца 75 гадоў з дня нараджэння акцёра тэатра і кіно, кінарэжысёра, народнага артыста Расіі Мікалая ЯРОМЕНКІ-малодшага. На сацыякультурным тэлеканале з гэтай нагоды пакажуць мастацкі фільм «Піраты XX стагоддзя», дзе артыст зняўся ў галоўнай ролі. А ў наступную суботу, 17 лютага, на канале «Расія-Культура» ўбачым дакументальны фільм пра акцёра.

маракамі і разбойнікамі, якія не ведаюць літасці...

Прыгодніцкі баявік «Піраты XX стагоддзя» рэжысёра Барыса Дурава, які выйшаў на экраны ў 1979 годзе, мае ў сваёй аснове рэальную гісторыю. У заметцы, змешчанай у канцы 1970-х гадоў у «Известиях», паведамлялася пра нападзенне піратаў на італьянскае судна, якое перавозіла ўранавую руду. Ніхто на караблі пасля гэтага не выжыў. Даведаўшыся пра такое здарэнне, Станіслаў Гаварухін, аўтар сцэнарыя будучага фільма, загарэўся ідэяй распавесці пра гэта мовай кіно. І ўжо на экране глядачы знаёмяцца з гісторыяй савецкага сухагрузнага карабля, якім перавозяць прамысловасці. І вось каштоўны тавар і экіпаж трапляюць у рукі сучасных піратаў, і пачынаецца напружаная барацьба паміж

ў акцёрскі склад «Піратаў...» трапіў і Мікалай Яроменка-малодшы. Артысты былі сябрамі з часоў універсітэта, і Талгат параіў свайму калегу пайсці на пробы. Яроменка зняўся ў карціне ў галоўнай ролі і пасля, у 1980 годзе, па апытанні часопіса «Советский экран», як выканаўца ролі старшага механіка Сяргея Сяргеевіча быў названы найлепшым акцёрам.

Будучы вялікі артыст нарадзіўся ў Віцебску ў 1949 годзе ў сям'і акцёраў — народнага артыста ССССР Мікалая Яроменкі-старэйшага і народнай артысткі БССР Галіны Арловай.

Ва ВПКУ, які скончыў у 1971 годзе, Яроменка-малодшы трапіў на курс рэжысёра Сяргея Герасімава, які потым зняў акцёра ў сваім фільме «Чырвоная і чорная», зрабіўшы артыста неверагодна папулярным. Дэбютнай для яго стала кінастужка «Каля возера» (1969), знятая зноў жа

яго настаўнікам. За сваю творчую кар'еру артыст паспеў сыграць у дзясятках фільмаў, сярод якіх «У пошуках капітана Гранта» (1985), «Я аб'яўляю вам вайну» (1991), «Сын за бацьку» (1995) і іншыя. Даведацца больш пра артыста мы зможам, паглядзеўшы дакументальны фільм пра яго ў суботу, 17 лютага, на канале «Расія-Культура». Кінастужка «Сапраўднае жыццё Жульена Сарэля» з цыкла «Астравы» адкрывае біяграфію Мікалая Яроменкі-малодшага з новага ракурсу.

Ён быў любімым вучнем Сяргея Герасімава, і яго любілі жанчыны розных узростаў у Савецкім Саюзе: нездарма рэжысёр запрасіў яго на ролю Жульена Сарэля ў фільм «Чырвоная і чорная». На здымках Яроменка ўсё рабіў сам: скараў глыбіні акіянаў, вяршыні гор, ездзіў верхам, асвойваў прыёмы дзюдо і каратэ. Маладыя рамантычныя героі пасля гэтага сталі візітнай карткай артыста, а ён сам здаваўся многім халодным, рацыянальным і непрыступным, хоць насамрэч Мікалай Яроменка-малодшы быў вельмі ранімым чалавекам... У дакументальным фільме пра акцёра раскажучэ Наталля Белахвосцікава, Наталля Бандарчук, Уладзімір Гасцюхін, Уладзімір Носік і Святлана Дружыніна. Глядзіце і ўспамінайце выдатнага артыста.

Алена ДРАПКО.

На адной хвалі

Радые «МІР»

запусціла спецпраект «Нашы выбары»

3 5 лютага ў эфіры радыёстанцыі стартваў спецыяльны праект «Нашы выбары». У цыкле праграм яго стваральнікі разгледзяць беларускі і замежны вопыт па многіх актуальных пытаннях выбарчай тэматыкі.

Адзіны дзень галасавання: навошта спатрэбілася сумяшчаць дзве электаральныя кампаніі ў адну? Дзе яшчэ існуе

двухпалатная структура парламента і як там арганізавана работа? Забарона на фота- і відэаздымку бюлетэна: у якіх краінах дзейнічаюць такія ж абмежаванні і дзе нават можна заплаціць штраф за адмову ўдзельнічаць у выбарах?

Адказы на гэтыя і шмат іншых пытанняў слухачы змогуць пачуць на хвалі радыё «МІР». Напрыклад, даведаемся, колькі бюлетэняў выдадуць беларусам 25 лютага

і як такая ж задача вырашаецца ў Швецыі, дзе для гэтага друкуюцца рознакаляровыя бланкі. Альбо дзе ў свеце самая нізкая ўзростава планка для выбаршчыкаў, а ў якіх краінах такая магчымасць з'яўляецца толькі пасля 25 гадоў? Даведацца нюансы электаральных кампаній у кантэксце беларускіх і сусветных рэалій можна па буднях у 13.35 і ў 19.35 на радыё «МІР» у праекце «Нашы выбары».